

временно научно гледище, най-важнитѣ страни на човѣшката физическа и нравствена природа, културното значение на езика и отношението между религия и моралъ. Въ всички тѣзи проучвания и статии, както и въ онова, което Селимински пише по-късно, особено следъ 1855 г., като мемоари и политико-обществени трактати, поличава една установена система отъ възгледи, която съвсемъ не е сборъ отъ заети мнения, а нѣщо лично доразвито и провѣрено: тя носи навредъ печата на неговата философска индивидуалностъ. Понеже тѣзи възгледи се повтарятъ неведнажъ въ еднакви или сходни изрази и понеже не бихме могли тукъ да предаваме подробно съдържанието на всѣки очеркъ и на всѣка по-обширна студия, ще се ограничимъ само съ най-обща характеристика на основнитѣ научно-философски и религиозно-етически идеи на нашия писателъ.

2. РАЦИОНАЛИЗЪМЪ И ПРОСВѢТА. — Като мислителъ, Селимински получава пръвъ значителенъ тласъкъ отъ нравствената и политическата философия на класическата древностъ. Преди да се запознае съ модернитѣ етически и социални идеи, или редомъ съ тѣхното общо усвояване въ гимназията на Кидония, той се сродява отблизу съ схващанията на древнитѣ гърци върху смисълъ на живота, сжщина на човѣшката духовна природа и организация на обществото и държавата. Постепенно, обаче, той обръща все по-голѣмо внимание на съвременната философска, социална и научна мисълъ, за да пригърне съ жаръ особено идеитѣ на френскитѣ „просвѣтители“ отъ XVIII вѣкъ, намѣрили отзвукъ и въ гръцката литература отъ периода на възраждането. Силни и слаби страни на неговата идеология отговарятъ, изобщо взето, на внушенията отъ школата на енциклопедиститѣ, наложила се на цѣлия образованъ свѣтъ съ своитѣ революционни идеи върху държава, нравственостъ, политически строй, религия и наука. Дотолкова той е ученикъ на натурализма и емпиризма въ Франция, щото собствената му система отъ общи възгледи може да се брой като българско разклонение на философската насока, уведена въ Франция къмъ 40-тѣ години на XVIII вѣкъ отъ Монтескьо и Волтера и засилена по-късно чрезъ съчиненията на Дидро, Ламетри, Олбакъ, Кондийакъ, Волней, Хелвециусъ и др. Разбира се, като всѣки самобитенъ умъ, Сели-